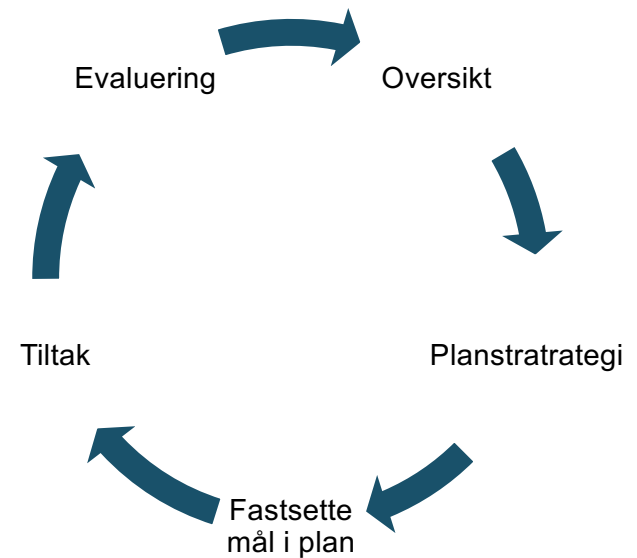

Systematisk folkehelsearbeid med sosial ulikhetsbriller på

Formålet med folkehelseloven

§ 1 Formål

*Formålet med denne loven er å bidra til **en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller**. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.*

*Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. **Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.***

Folkehelse i en individ/struktur kontekst

- Folkehelse er ikke bare om summen av enkeltindividers helse i en gitt befolkning, men også hvordan og hvorfor den er ulikt fordelt
- Folkehelsearbeid handler om å jobbe på strukturnivå for enkeltindividet
- Det handler om å aggregere informasjon for å hjelpe kommunen/politikerne til å ta gode valg og iverksette hensiktsmessige tiltak

Kommunens ansvar

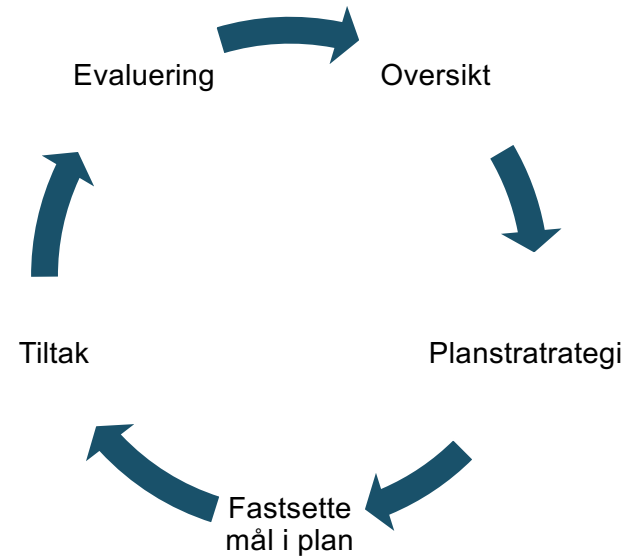
Kommunane har fått et heilskapleg ansvar for helsa til innbyggjarane og dessutan ansvar og høve til å sjå dette i samanheng med det breie settet av verkemiddel i kommunane (Meld.St.19 2018-2019 Folkehelsemeldinga)

- Fremme befolkningens helse, trivsel, sosiale og miljømessige forhold
- Forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse
- Beskytte befolkningen mot negative faktorer som påvirker helsen
- Bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller

Systematisk folkehelsearbeid -illustrert gjennom sirkelen

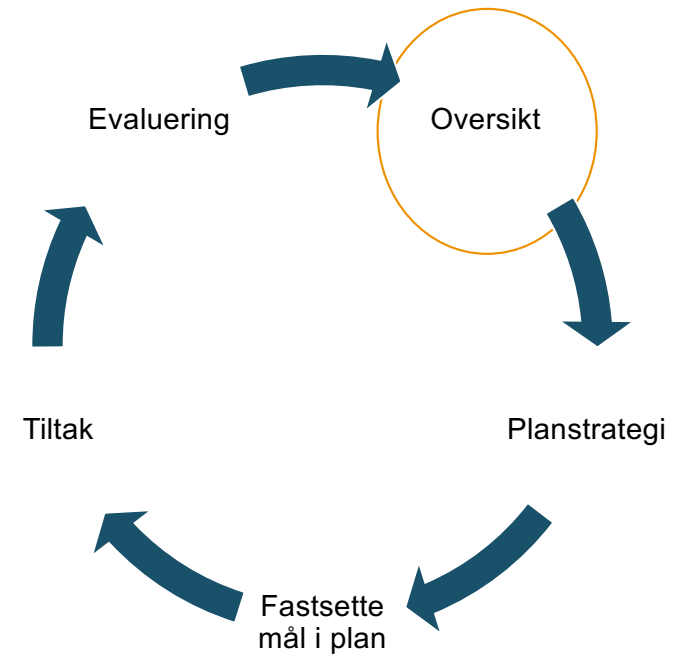
Tidsperspektivet for gjennomføring av en runde i sirkelen er en kommune-styreperiode; altså 4 år

Kunnskapsgrunnlag for lokal samfunnsutvikling

Omfatter kunnskap om helsetilstanden i kommunens befolkning og faktorene som påvirker denne

Skal bli et dokument med vurderinger av kommunens viktigste folkehelseutfordringer og skal rulleres hvert 4. år

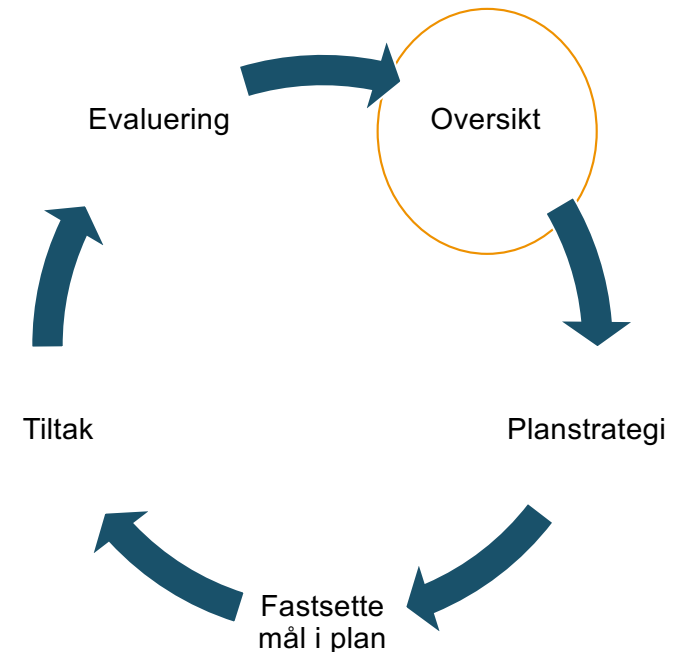
Eks Friskvik

Datainnsamlingen viser store forskjeller i Befolkningens på mange indikatorer:

- Levekår (utdanning inntekt arbeid)
- Levevaner
- Fysisk helse
- Psykisk helse
- Livskvalitet

Vurderer datamaterialet og kommer frem til to hovedutfordringer i Friskvik

Psykisk (u)helse blant unge voksne og sosial ulikhet i helse på nord og sørsiden av elven

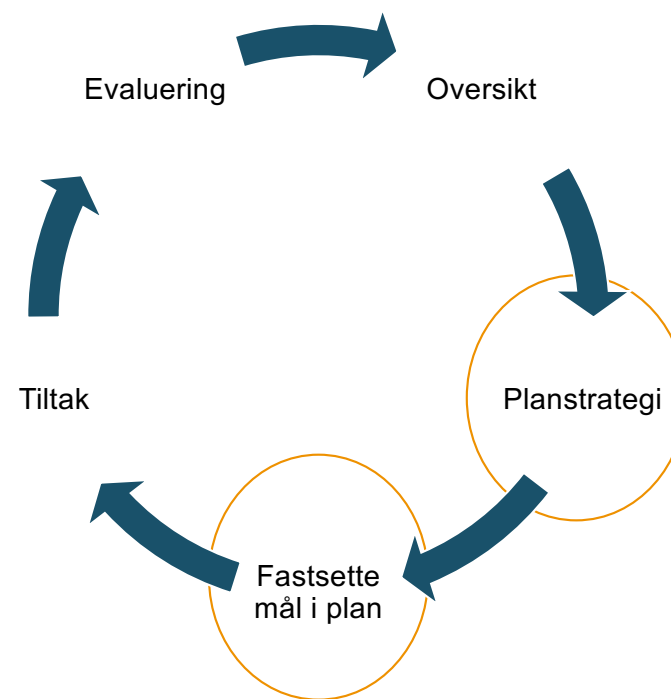

Å ivareta folkehelsehensyn i planlegging etter PBL/ FHL er en lovpålagt oppgave

Oversiktsdokumentet skal inngå som grunnlag for arbeidet med planstrategien

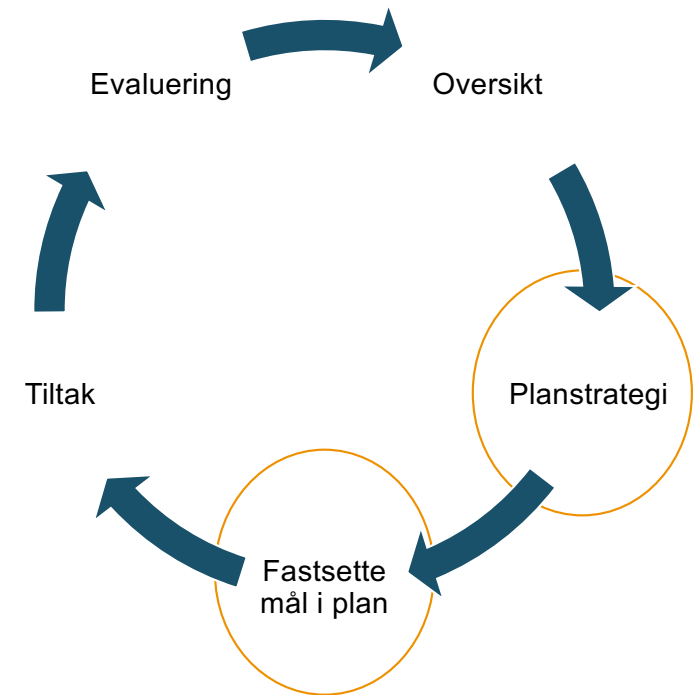
I arbeid med kommuneplaner så skal det fastsettes overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet for å møte de utfordringer kommunen står overfor.

Folkehelsemålene vedtatt i kommunens planer skal være styrende for hva slags tiltak som iverksettes

Eks Friskvik

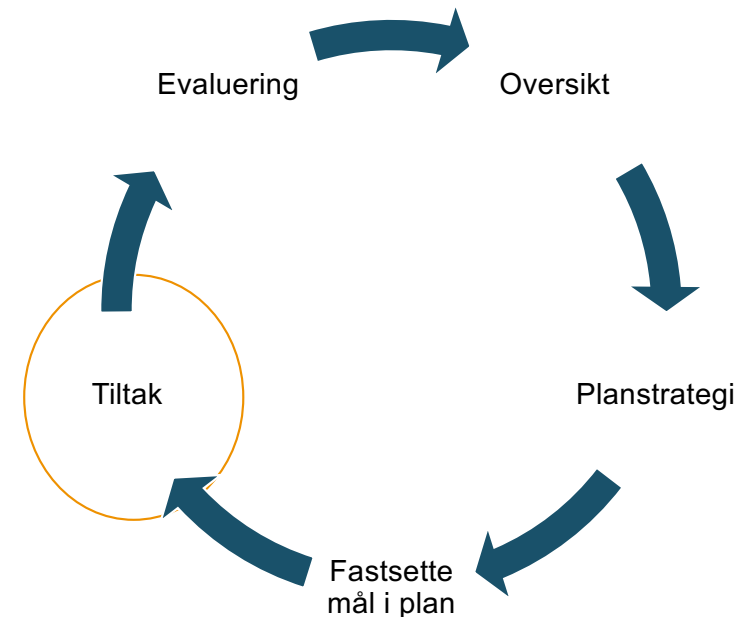
- Kunnskapen om utfordringene med psykisk helse blant unge voksne og sosial ulikhet i helse blir en del av kunnskapsgrunnlaget i planstrategiarbeidet
- I kommuneplanens samfunnsdel vedtas reduksjon av sosial ulikhet i helse som en av to overordnede målformuleringer

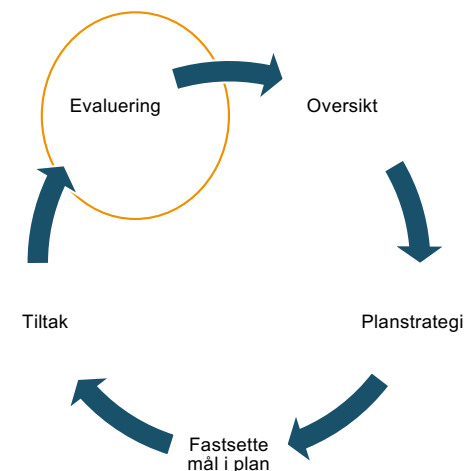
Kommunen skal **iverksette nødvendige tiltak** for å møte folkehelseutfordringene i kommunen og tiltak skal komme som konsekvens av utfordringsbildet beskrevet i oversiktsdokumentet

Kommunens **tiltaksplikt** innebærer at kommunen skal iverksette tiltak på de områder med størst folkehelseutfordringer

Folkehelseiltak kan iverksettes som svar på kommunens utfordringsbilde eller som oppfølging av kommunale planer.

Hva inngår i evaluering av folkehelsearbeidet?

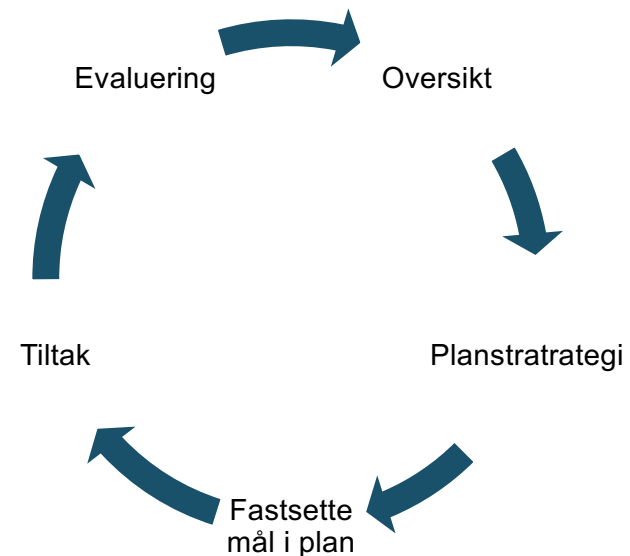
- 1) Vurdere om kommunens folkehelsearbeid utvikles i riktig retning
- 2) Vurdere hvilke forbedringsområder kommunen har i sitt systematiske folkehelsearbeid

Til slutt:

Sosial ulikhet i helse er en av de konkrete bestillingene i folkehelseloven og i kommunens ansvar

God jobbing med sosial ulikhet i helse handler om å tenke strukturelt og ikke på enkeltindividet

Det systematiske aspektet kan bidra til en forankring i kommunens styringssystem og bidrar til en kontinuerlig vurdering av kommunens situasjon og innsats.

Takk for oppmerksomheten!
kjersti.halvorsen.engeseth@helsedir.no